

Domácí archivní periodika – referáty – podzim 2019

I. Zaniklá periodika

Časopis archivní školy

Markéta Zachová

Vydavatelem periodika je Státní archivní škola v Praze. Česká archivní škola byla založena 2. září 1919 na popud ředitele zemského archivu Jana Bedřicha Nováka a Gustava Fridricha. Škola byla zřízena ministerstvem školství a národní osvěty a jemu také podřízena. Jejím ředitelem byl jmenován Gustav Fridrich, tajemníkem zemský vicearchivář Vladimír Klecanda. Byla velice silně spjata s Českým zemským archivem, v jehož prostoru byla umístěna, a Karlovou univerzitou. Škola měla poskytovat odborné i praktické vzdělání těm, kteří se chtěli věnovat archivní službě, prohlubovat vědomosti z pomocných věd historických a dějepytu vůbec. Na výuce se podílela řada universitních profesorů a odborníků z praxe. Posledním kursem archivní školy se stal **XI. kurs** zahájený v roce 1947 a v roce 1950 došlo k jejímu definitivnímu zániku. Tehdy došlo ke zřízení studijního oboru „pomocné vědy historické“ při filosofických fakultách a k němu bylo přeneseno i studium archivnictví.

Snahou učitelů archivní školy bylo vytvoření časopisu, stejně jako měla škola francouzská a rakouská. V roce 1919 podala žádost o povolení vydávat časopis na ministerstvo školství, které jí záhy vyhovělo, požadovalo pouze, aby byl do redakce přivzat zástupce Státního historického ústavu vydavatelského. Vzniká tedy periodikum s názvem *Časopis archivní školy*.

První ročník byl vydán v roce 1923, časopis měl vycházet jednou ročně, ale třikrát došlo ke sloučení ve dvojčíslo. Posledním vydáním bylo dvojčíslo 15–16 vydané v roce 1940.

Redakční radu prvního vydání tvořil Gustav Fridrich, Václav Hrubý či Vladimír Klecanda; posledního vydání pak opět Gustav Fridrich, dále pak Bedřich Jenšovský a Jaroslav Prokeš. K dalším významným osobnostem působící v redakci patří například Václav Vojtíšek, Jan Bedřich Novák nebo Václav Hrubý. Ředitelem časopisu byl již zmíněný Gustav Fridrich.

Časopis obsahuje rubriky článků, zpráv a kronik. Rubriky se týkají středověké paleografie, diplomatiky, chronologie, sfragistiky, heraldiky, genealogie, novověké paleografie a diplomatiky, české diplomatiky, městské správy a jejích písemných památek, patrimoniální správy, archivnictví a dějin archivů či pramenů českých dějin.

Zdroje:

Štouračová – Archivnictví, Brno, 2013, 192 s.

<https://www.lib.cas.cz/aleph-google/KNA01/00123/25/001232562.html> - Knihovna Akademie věd České republiky

http://ff.ujep.cz/archivnictvi/vzdelavani_archivaru.pdf

Zprávy českého zemského archivu 1906-1948 (dříve Zprávy zemského archivu království Českého)

Klára Vražinová

- **Vydavatel: Český zemský archiv:**
- s myšlenkou založení zemského archivu přišel František Palacký (rokem 1526 chtěl dokončit Dějiny národa českého – hledání pokračovatele)
- mezi Václavem Vladivojem Tomkem a **Antonínem Gindelym**, 1862 zvolen Gindely (Tomek – práce na díle Dějiny města Prahy)
- sněmovní jednání o zřízení archivu do 1866 – rozhodnuto základní poslání archivu

- **základní poslání archivu:**

1) **archiv zemské samosprávy** – shromažďování, pořádání a registrování zemských písemností

2) **historický archiv** – sběr originálů a opisů veškerého listinného materiálu k české historii a vydávat je tiskem

1869 vydaná instrukce rozebírající úkoly

Gindely - při utváření archivu vycházel ze zkušenosti Moravského zemského archivu,

-návrh na ustanovení archivních dopisovatelů – průzkum v obecních, městských a farních archivech

-zamítnut návrh Konstantina Höflera na zřízení školy podobné Ecole des chartes při zemském archivu (výchova archivních odborníků)

- **Gindely** - zaměřil svoji práci v archivu na shromažďování písemností – 1884 získán svatováclavský archiv, systematicky přejímány záznamy sněmovních jednání
 - velký důraz na výzkum a shromažďování opisů z pražských i venkovských a hlavně zahraničních archivů
 - zahraniční cesty do archivu v Drážďanech, Wolfenbüttelu, Výmaru, Vídni, Innsbrucku, Eisenstadtu, Budapešti, Římě
 - jeho výzkum podřízen převážně jeho záměru dokončit jeho práci o Rudolfu II. a o třicetileté válce a potom pokračovat v Palackého dějinách
 - své pojetí českých dějin chtěl začlenit do evropských dějin
 - na přelomu 80. a 90. let kritika z českých historických kruhů i zemského sněmu proti způsobu jeho práce i výsledkům (mluvčím poslanec Dr.B.Pacák) – nedostatečný výzkum v našich archivech
 - smrt 24.10. 1892
- **František Dvorský** – na Gindelyho místo
 - od 1865 druhý adjutant Julius Pažout
 - bádání v malých domácích archivech
 - návrh pořizování co největšího množství opisů, druhou variantou pořízení soupisu, kde lze jaké písemnosti najít
 - výzkum prováděný v drobných archivech obecních, městských, klášterních i šlechtických nebyl dokončen
 - zahájil shromažďování bohemik z archivů ve Vratislavi, Mnichově, Augsburgu a Würzburgu
 - nebyl kvalifikovaný historik – spíše vlastivědný pracovník samouk
 - nesouhlas mladé generace školených historiků pracujících v zemském archivu s jeho vedením archivu (V. J. Nováček, Kamil Krofta, Jan Bedřich Novák)
 - 1903 odvolán z funkce ředitele
- **Dr. Vojtěch J. Nováček** – nový ředitel
 - uposlechnut dekret zemského výboru z prosince 1903 - odstranit zjištěné závady v inventuře a soustředit činnost archivu především na pořízení inventáře všech písemností zemského archivu
- 1931 získal archiv moderní účelovou budovu – jedna z nejmodernějších archivních budov v Evropě

- **Ediční činnost:**
- **1) edice Monumenta historiae Bohemica – 7 oddílů:**
 - 1. historikové a kronikáři starší doby
 - 2. pozůstatky shořelých zemských desk do roku 1541
 - 3. česká sněmovní akta do roku 1648
 - 4. český diplomatář
 - 5. korespondenci katolické a utraquistické konsistoře a jezuitské a kapucínské řádové anály
 - 6. Spisy českých bratří
 - 7. právní dějiny a hospodářské poměry – původně neplánované
 - vydáno 11 svazků

Zastavena pro nedostatek financí
- **2) Pozůstatky desk zemských království Českého r. 1541 pohořelých**
 - edice opisu desk zemských
 - vyšla 1870
- **3) Sněmy české**
- **1893** vznik českého oddělení při rakouském historickém ústavě v Římě – edice Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia
-

Zprávy českého zemského archivu – 1906 – 1948

- vycházel nepravidelně a paralelně česky a německy 11 svazků

- **Redakční rada:**
- **1) Prof.Kamil Krofta: 17. července 1876 Plzeň – 16. srpna 1945 Vráž**
 - český historik Gollovy školy, univerzitní profesor, československý politik a diplomat
 - gymnázium v Plzni a v letech 1894–1896 na filozofické fakultě Karlovo –Ferdinandovy univerzity v Plzni, *Institut für Österreichische Geschichtsforschung* ve Vídni
 - Doktorem filozofie promován v Praze v roce 1898
 - 1899 dokončena vídeňská studia
 - po ukončení studií dva roky na stipendijním pobytu ve Vatikánu, příprava k vydání bohemik – papežské listiny z let 1378–1404

- 1901–1911 práce v pražském Zemském archivu, 1904 jmenován dopisujícím členem České akademie pro vědy, slovesnost a umění, 1905 se habilitoval na pražské české univerzitě, 11. listopadu 1911 Kamil Krofta na pražské české univerzitě jmenován mimořádným profesorem rakouských dějin, od roku 1920 vyslancem ČSR v Italském království a u Svatého stolce (výrazně se zasloužil o uznání ČSR Svatým stolcem) , v lednu 1922 vyslancem ve Vídni, od roku 1925 v Berlíně, 1927 na ministerstvu zahraničí jako šéf jeho presidia, 1936 – 22.9.1938 ministr zahraničí

Od ledna 1943 byl spoluzakladatelem odbojové skupiny *Přípravný revoluční národní výbor*

- **2) Hynek Kollman**
- **3) Jan Bedřich Novák: 27. listopadu 1872 Orlik – 29. října 1933 Praha**
 - český archivář a historik
 - studium historie u Jaroslava Golla, Antonína Rezka, Josefa Kalouska a Josefa Emlera, poté ve Vídni na Ústavu pro rakouský dějezpýt
 - 1897 promován doktorem (PhDr.)

- po studiu praktikant univerzitní knihovny v Praze
- 1899 adjunkt do českého zemského archivu
- 1916-1933 ředitelem českého zemského archivu
- po vzniku Československa usilování o centrální archiv s působností pro celý stát
- zásluha na výstavbě nové budovy zemského archivu (1933)
- podíl na vzniku Státní archivní školy (působení v ní 1920 -1927)
- 1907 příprava dílu *Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia* věnovaného době Inocence VI. (1352–1362)
- věnoval se i době Rudolfa II.
- celoživotní prací příprava edice *Sněmy české*
- **4) Gustav Friedrich: 4. června 1871 v Poděbradech – 19. listopadu 1943 v Praze**
 - český archivář, historik, pedagog a editor
 - studium u Jaroslava Golla a Josefa Emlera
 - absolvoval Institut für Österreichische Geschichtsforschung - profesorem na filozofické fakultě UK a ředitelem Státní archivní školy
 - zakladatel edice *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae* s edičním plánem vydat písemnosti českých dějin do roku 1310
 - připravil edici desek dvorských
 - autor německých slovníků, příruček pro diplomatiku a chronologii
- 1920 členem komise pověřené Revolučním národním shromážděním vytvořit státní symboly vznikajícího státu a jejíž návrhy začleněny do textu ústavy Republiky československé platné od 29. února 1920, návrh Znamení Podkarpatské Rusi - v ukrajinské Zakarpatské oblasti oficiálně stále užíván
- **5) Josef Kalousek: 2. dubna 1838, Vamberk – 22. listopadu 1915, Praha**
 - český historik, docent a profesor českých dějin na Karlově univerzitě v Praze
 - studium na Technické univerzitě ve Vídni
 - studium nejdříve polytechniky, později žurnalistiky a historie
 - za studií překladačem pro Pražské noviny
 - předním českým historikem v období státoprávního zápasu
 - prvním životopiscem Františka Palackého, jeho pokračovatelem a vykladačem
 - členem redakce staročeského časopisu *Národ*
 - vychovatel Palackého vnučky Marie Riegrové, později provdané Červinkové
 - 1868 doktorát filozofie
 - 1871 dílo *České státní právo*
 - 1880 zemským poslancem
 - 1887 získal řádné členství v Královské české společnosti nauk
 - 1883–1890 působil tajemník v Královské české společnosti nauk
- **6) Julius Pažout**

Rubriky periodika: jednotlivé studie z našich dějin, zprávy o výzkumných pracích o archivnictví v zahraničí

Zdroje: Skripta Archivnictví 2013, Zprávy zemského archivu království českého svazek I., Wikipedie

Sborník archivu ministerstva vnitra 1926-1940

Začal vycházet v roce 1926 pod redakcí Ladislava Klicmana, ředitele archivu Ministerstva vnitra, pokračoval nástupce Jaroslav Prokeš, vydávalo ministerstvo vnitra ČSR letech 1926 – 1940, 13 čísel. Periodikum přináší studie opírající se o práci s jednotlivými fondy archivu. Od 8. ročníku zařazuje ředitel zprávy o činnosti a vědeckém bádání v rámci Archivu MV,

1/1926

Roubík, František: Počátky policejního ředitelství v Praze. 281 s.

2/1929

Odložilík, Otakar: Vyšetřovací komise z r. 1848 a jejich registratura. 1-90.

Pešák, Václav: Protokoly české dvorské kanceláře od polovice XVI. století do Bílé hory. 91-114.

Roubík, František: Osudy registratury Albrechta z Valdštejna a jeho jičínské komory. 115-150.

Roubík, František: Příspěvek k dějinám náhodského archivu Octavia Piccolominiho. 151-160.

Roubík, František: Národní gardy v Čechách v letech 1848-1951 a jejich registratury. 161-272.

3/1930

Pešák, Václav: Dějiny královské České komory od roku 1527, 399 s.

4/1931 + 5/1932

Roubík, František: Dějiny chodů u Domažlic. 666 s

6/1933

Bergl, Josef: Judaica v archivu ministerstva vnitra. 5-64.

Pešák, Václav: Studie k dějinám královské české komory. 65-178.

Roubík, František: Příspěvky k československé historické geografii. 179-352.

7/1934

Prokeš, Jaroslav: Protokol vyšlé korespondence kanceláře českých direktorů z let 1618-1619. 5-189.

8/1935

Prokeš, Jaroslav: Archiv ministerstva vnitra v Praze v letech 1918-1934. 5-66.

Pešák, Václav: Berně v Čechách roku 1527. 67-144.

Roubík, František: Valdštejnovo tažení na Slovensko roku 1626. 145-232.

9/1936

Prokeš, Jaroslav: Archiv ministerstva vnitra a vědecké bádání. 5-54.

Dostál, Josef: Poslední boj. Příspěvek k dějinám Trčkovských konfiskací. 55-122.

10/1937

Prokeš, Jaroslav: Archiv ministerstva vnitra a v letech 1935-1937. 7-84.

Pešák, Václav: Berně v Čechách r. 1528-29. 85-164.

Roubík, František: K vývoji poštovníctví v Čechách v 16. a 18. století. 165-306.

Letošník, Václav: K pokusu o evidenci obsahu zemských desek před sto lety. 307-332.

11/1938

Prokeš, Jaroslav: Archiv ministerstva vnitra v letech 1935-1937. 5-34.

Prokeš, Jaroslav: Jan Hulakovský, archivář pražského guberniálního archivu. 35-62.

Roubík, František: Ke vzniku správního rozdělení Čech z roku 1850. 63-172.

Dostál, Josef: Jindřich Straka z Nedabylic a jeho bratři. 173-216.

Letošník, Václav: K pokusu o evidenci obsahu zemských desek před sto lety II. 217-295.

12/1939

Roubík, František: Vývoj správního rozdělení Čech v letech 1850-1868. 5-219.

13/1940

Pešák, Václav: Panství rodu Smiřických v letech 1609-1618. Hospodářská skladba českého velkostatku začátkem 17. stol. 5-203.

II. Celostátní archivní periodika

Archivní časopis 1951- dosud

Adam Gregor

Odborná archivní revue. Vydávaná odborom archivnictví a spisové služby MVČR. vydávaný od 1951 kedy odbor vznikol. Archivní správa je odborným riadiacim orgánom českého archivnictva riadi sa zákonom č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě. Je metodickým centrom a koordinátorom metodiky pre všetky archívy.

AČ je vydávaný 4 razy do roka . je vedený v recenzovaných periodik vydávaných v Česke republike, od 8. 2. 2008 je časopis schválený radou pre výskum a vývoj .Príspevky sú posudzované dvoma nezávislými recenzentmi.

Redakčnú radu na počiatku viedol: PhDr. Zdeněk Fiala

náklad 1000 výtlačkou

Prvé číslo sa zaoberalo jednotlivými archívmi či už biskupskými alebo mestskými napríklad mestsky archív v Kutnej hore, Archív Mesta Košice ale aj teóriou - čo je to archív

Dnes: šéfredaktor PhDr. Daniel Doležal Ph.D. - Štátny oblastný Archív Praha

Redakčnú radu tvoria

Mgr. Jiří Jelínek - Štátny okresní archív Jihlava, Ing. Miroslav Kunt - Národní archív

Mgr. Marie Mírková - Štátny oblastní archív v Plzni, Mgr. Hynek Oberhel - SOkA Litoměřice se sídlom v Lovosiciach

rubriky v dnešných vydaniach

články vybraných autorov, spravy z domova a zahraničia, osobný spravy jubilea pamätne osobnosti literatúra, autori čísla

Zdroje:

<https://www.mvcr.cz/clanek/archivni-casopis.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Ed Fiala Zdenek, Čs. Archivní společnost, Praha 1953

Ed Doležal Daniel, Archivní časopis, Praha 2019, Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, ISSN 0004-0398

Sborník archivních prací (SAP)

Viktorie Klennerová

SAP nepřímo navázal na Sborník Archivu ministerstva vnitra, vychází od roku 1951, dnes je vydavatelem SAPu odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR.

Archivní správa je odborným řídicím orgánem českého archivnictví a je pověřena realizací zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Je též metodickým centrem a koordinátorem archivní metodiky vůči všem typům archivů (státní archivy, městské archivy, akreditované specializované archivy, akreditované soukromé archivy, akreditované bezpečnostní archivy, správní archivy). Je vydavatelem archivních publikací celostátního významu.

Sborník archivních prací vychází 2× ročně v celkovém rozsahu přibližně 600–700 stran od roku 1951 do současnosti. Jeho zatím poslední publikované dílo vyšlo v roce 2019 jako ročník 69. Od svého vzniku patří mezi recenzované odborné časopisy.

Členové redakční rady Sborníku archivních prací zatím posledního ročníku 69 z roku 2019 jsou Helena Krmíčková, Jiří Kuba, Hana Pátková, Ludmila Sulitková, Václav Rameš, Vladimír Růžek, Jiří Úlovec a další. Vedoucím redaktorem je Ivan Hlaváček.

V ročníku 28 z roku 1978 byli členové redakční rady Sborníku archivních prací Ivan Hlaváček, Bohumír Indra, Josef Kollmann, Josef Křivka, Štefan Rudohradský a další. Řídil ji Bořivoj Indra.

SAP je ústřední vědecké archivní periodikum obsahující rozsáhlé studie, často monografického charakteru, z oblasti archivnictví, archivistiky, nauky o písemných pramenech, širokého souboru pomocných věd historických (zvl. diplomatiky, paleografie, chronologie, heraldiky, sfragistiky a dalších), dějin správy a knihovny. Ročníky sborníku mohou kromě studií obsahovat ještě dokumenty, materiály a zprávy tematicky rozšiřující předmět bádání. Součástí periodika jsou i edice pramenů, které se vztahují k významným událostem a osobnostem českých dějin. Periodikum také uveřejňuje souhrnné recenze o základních evropských dílech oboru. V rámci sborníky vychází pravidelně bibliografie všech otištěných studií.

Použitá literatura

<https://www.mvcr.cz/clanek/sbornik-archivnich-praci.aspx>, vlastní Sborník archivních prací

III. Periodika vydávaná jednotlivými archivy

Sborník prací členů SSM SUArů v Praze

*Sborníček mladých pracovníků Státního ústředního archivu, kteří se pod vedením ředitele Dr. Vrbaty učí pravidelné publikační práci; seznamují se se svými předchůdci v archivní službě a prezentují své badatelské poznatky vzešlé z pořádací práce. Periodikum předchází po roce 1989 důsledně vydávané **Paginae historiae**.*

Sborník prací členů Socialistického svazu mládeže Státního ústředního archivu v Praze I. – 1985

Sborník prací členů SSM Státního ústředního archivu v Praze II/1 - 1989

Sborník prací členů SSM Státního ústředního archivu v Praze II/2 - 1989

Documenta Pragensia

založená v roce 1980, vydává **Archiv hl. města Prahy**. Periodikum zaměřené v širším kontextu na srovnávací dějiny měst ve středoevropském prostoru je vydáváno jednou ročně. Jednotlivá čísla jsou koncipována převážně monotematicky a vycházejí z obsahu mezinárodních konferencí pořádaných Archivem hl. města Prahy ve spolupráci s domácími i zahraničními institucemi. Příspěvky jsou vydávány v češtině, slovenštině, polštině, němčině a angličtině a jsou doplněny pro jednotlivá čísla souhrnným cizojazyčným resumé. Každý svazek obsahuje seznam autorů, vč. kontaktních údajů. Documenta Pragensia jsou recenzovaným odborným časopisem, který byl v roce 2011 zařazen do prestižní evropské databáze odborných časopisů ERIH, dnes ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences)

Vychází v nakladatelství SCRIPTORIUM

Redakční rada:

Šéfredaktorka: Doc. PhDr. Olga Fejtová, Ph.D. – od 25. 11. 2016

PhDr. Martina Maříková, Ph.D. - výkonná redaktorka, Prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc. - výkonný redaktor, Marie Svatková - tajemnice redakce, PhDr. Jaroslav Havel - jazykový redaktor, Nina Lohmann, M.A., Ph.D. - jazyková redaktorka NJ

V roce 2019 – 39. ročník

Brno v minulosti a dnes 1959 – dosud

Valerie Číhalová

- je periodikem studií, článků, zpráv a materiálů o minulosti a současnosti města Brna
- články ve sborníku se zabývají tématy: jak se město vyvíjelo, jakou roli mělo ve vývoji českého národa, jeho podíl na společenském, politickém, právním a kulturním vývoji země jako celku
- vychází v redakci Archivu města Brna

Archiv města Brna je odborem Magistrátu města Brna. Od roku 2002 sídlí v Brně - Černovicích, v budově bývalé transformovaly elektrické energie , pobočná pracoviště Nová radnice, statek Kuřim.

Součástí Archivu města Brna je i archivní knihovna, obsahující více než 63.000 svazků převážně odborné historické literatury a časopisů.

Depozitáře jsou v současné době již z 80% zaplněny archiváliemi - jedná se zejména o písemnosti vzniklé z činnosti správy města a připojených obcí, dále jsou zde např. archivní fondy cechů, spolků, českých i německých škol, farních úřadů, osobní fondy, sbírky map a plánů, fotografií a pohlednic. Část archiválií (jde hlavně o sbírku listin a část sbírky rukopisů) zůstává doposud uložena v původním sídle Archivu města Brna - v budově Nové radnice na Dominikánském náměstí. Rovněž písemnosti zrušených komunálních podniků a dalších městských zařízení (včetně množství spisů charakteru "S" s dosud neprošlou skartační lhůtou) nebyly do Černovic přestěhovány, prozatím se nacházejí v budově tzv. meziarchivu v Kuřimi.

- vychází od roku 1959 s několika přestávkami (67-69, 71-82, 96-99- myslelo se, že vydávání periodika ustalo úplně, nakonec bylo roku 2000 obnoveno), 1x ročně, celkem tedy vyšlo 31 čísel (poslední číslo 2018)
- správa archivu si uvědomovala potřebu publikační činnosti zaměřenou na minulost města Brna již od roku 1918; Publikace archivu zemského hlavního města Brna měly začít vycházet v roce 1938, první dva svazky vyšly až v letech 1947 a 1948, činnost ustala úplně
- roku 1958 došlo k vytvoření Komise pro výzkum dějin města Brna (byla založena z podnětu Historického ústavu Akademie věd ČR)
 - sdružovala pracovníky všech brněnských vědeckých ústavů
 - jejím úkolem bylo jednou ročně připravit sborník, který by vzbudil zájem o historii města
- od roku 1959 byla do nákladů Archivu města Brna zařazena trvalá dotace na publikační činnost
- od roku 2005 vycházejí jako součástí sborníku monografická suplementa (rozsáhlejší práce týkající se dějin Brna, některá i celé Moravy)
 - vývoj počasí v Brně, brněnské městské právo, činnost Obrany národa (protinacistická odbojová organizace) na Brněnsku před rokem 1940, mapuje knižní obchod v Brně v 15. - 18. století, encyklopedie brněnských podnikatelů 1764-1948
- 1959 - redaktor Jaroslav Dřímál, doc. Josef Kolečka
 - Články, materiály, drobnosti, literatura a zprávy, rozpravy
- 2018 - redakční rada: PhDr. Libor Blažek (ředitel archivu), Mgr. Radana Červená, Ph.D.
 - dnes již není členěno na žádné rubriky (články - celkem 17: Dieta a lázně: česky psané dietické spisy z doby předbělohorské; vojenská pekárna v Brně na Veverí; Brněnské sokolské slety, Historie firmy Ivan Pánek: továrna na jemné vlněné látky, Brno)
 - obsahuje shrnutí v němčině

Olomoucký archivní sborník – dříve Ročenka Státního okresního archivu

Periodikum začal v roce 1973 vydávat Okresní archiv v Olomouci - na cestu Milouš Kašpar, vedoucí odboru pro vnitřní věci ONV v Olomouci pod názvem **Okresní archiv v Olomouci** – do 19 ročníku 1991. V roce 1992 se mění název i číslování periodika na **Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci** 1 (20) / 1992 a takto vychází do ročníku 11/2002. V roce 2003 začíná vycházet pod proměněným názvem **Olomoucký archivní sborník**, vydavatelem je Zemský archiv Opavě a následně se na vydávání periodika podílí jednak Olomoucká pobočka ZA v Opavě a SOkA Olomouc. Periodikum přináší vždy aktuální výroční zprávy obou institucí.

V době zahájení vydávání jsou členy archivu a tím i redakční rady: PhDr. Vladimír Spáčil – ředitel, PhDr. Miloslav Čermák - odborný archivář, Jaroslav Loščák a Josef Pucek - samostatný archivář, Marie Miklošková – archivářka, Vlasta Hradilová- administrativní pracovnice.

Sborník byl a zůstává členěn na tři části: I. Přehled činnosti, II. Články a studie, III. Drobnosti, zajímavosti, informace

Obsah prvního čísla:

Okresní archiv v Olomouci 1973

Okresní archiv v Olomouci v letech 1960-1972. 4-7.

Zpráva o činnosti OA v Olomouci za rok 1973. 8-15.

Bartoš, Josef: Přehled partyzánských a odbojových akcí na Olomoucku v roce 1945. 18-21.

Pucek, Josef: Albert ze Šternberka-raněhumanistický mecenáš. 22-27.

Bláha, Josef: Historická archeologie k dějinám městské školy u sv. Mořice. 28-35.

Pozůstalost hodináře Jana Pohla. 36-38.

Spáčil, Vladimír: Matriky olomouckých měšťanů od r. 1668 do r. 1915. 51-58.

Ostrava

Kateřina Vidličková

Sborník *Ostrava: příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska*, také známý pod svým starším názvem *Ostrava: sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města*, vydává od roku 1963 prostřednictvím *Krajského nakladatelství v Ostravě* Archiv města Ostravy, který zahájil svou činnost 1. září 1923, což je „den, kdy gymnazijní profesor Alois Adamus nastoupil do funkce městského archiváře.“¹ Nakladatelství působilo mezi lety 1957 a 1965 a bylo „zaměřené především na beletristickou tvorbu místních autorů a na publikace s regionální tematikou.“² Od roku 1965 je toto nakladatelství známo pod názvem *Profil*, načež na něj po jeho zániku roku 1991 navázalo nakladatelství *Sfinga*. Roku 1995 založil redaktor *Profilu* a jeden ze zakladatelů *Sfingy* Vítězslav Bělovský nakladatelství *Tilia*, které vydávání sborníku převzalo do současnosti.³

¹ *Dějiny archivu* [online]. Archiv města Ostravy: 2019 [cit. 2.10.2019]. Dostupné z: <https://amo.ostrava.cz/z-dejin-archivu/dejiny-archivu/>

² *Slovník české literatury po roce 1945* [online]. Ústav pro českou literaturu AV ČR: 2006–2011 [cit. 2.10.2019]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1662>

³ Tamtéž.

Původně se jednalo o občasník, od roku 2011 však vychází každoročně.⁴ V listopadu 2019 se chystá vydání 33 ročníku. První redakční rada v roce 1963 se skládala z vedoucího redaktora Karla Jířka, Milana Myšky, Jitky Noušové a 4 dalších.⁵ V současnosti je výkonnou redaktorkou doktorka Hana Šústková, dalšími členy jsou pak doktor Antonín Barcuch z ostravského archivu, profesorka Irena Korbelářová ze Slezské univerzity v Opavě nebo například docent Jan Sucháček z Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.⁶

V současné době se příspěvky řadí do čtyř rubrik: 1) Studie a materiály, 2) Osobnosti, 3) Vzpomínky a 4) Edice.⁷ V prvním čísle z roku 1963 je primárně zastoupena první rubrika, prezentována ve velmi budovatelském světle, jak se však píše v úvodu tohoto čísla, sborník *Ostrava* nebyl zamýšlen jen jako náhled do minulosti města: „Okruh příspěvků se nebude omezovat pouze na vlastní historii, ale bude přinášet též výsledky prací ostatních historických a příbuzných disciplín (archeologie, národopis, dějiny literatury, hudby, výtvarného umění, techniky), dále pak studie o výstavbě a rozvoji našeho města v nedaleké budoucnosti.“⁸ Jsou to právě pohledy do budoucnosti, které již v ročnících nového milénia nenajdeme.

Sborník Státního okresního archivu Přerov 1993 - 2019

Vydává od roku 1993 Okresní archiv Přerov, od roku 2003 se vydavatelem stává ZA v Opavě-SOKA Přerov. Odpovědným redaktorem je ředitel OA Jiří Lapáček. Sborník Státního okresního archivu Přerov obsahuje příspěvky s vlastivědnou tematikou regionu Přerovska a Hranicka. Autory článků jsou vlastní zaměstnanci OA Přerov, ZA Opava i další regionální historici.

Sborník Minulostí západočeského kraje 1958 - dosud

Venuše Jasmína Vokurková

Sborník „Minulostí západočeského kraje“, který zpočátku (1958-1960) vycházel pod názvem *Minulostí Plzně a Plzeňska*, je vydáván Archivem města Plzně, potažmo v posledních několika letech prostřednictvím statutárního města Plzně.

Za zmínku rozhodně stojí jeho obálka. U každého ročníku má jiný vzhled a tvoří ji graficky zpracovaný pramen s regionální tematikou, nejčastěji to bývají nejrůznější fotografie nebo jiné obrazy či výtvarná díla, ale na přední straně se už objevily i mapy nebo stránka novin. Plzeňský archiv je starý jako město samo. Již ve středověku si Plzeňští pečlivě ukládali především listiny, které jejich městu zajišťovaly určitá privilegia. Počátkem 19. století došlo k tzv. období úpadku, část archiválií byla zničena. Novodobý archiv byl založen v roce 1869 jmenováním Martina Hrušky městským archivářem. Záhy (od r. 1879) byl spojen s Městským historickým muzeem a teprve od roku 1948 působí zase jako samostatná instituce. Během své existence archiv několikrát přesídlaval. Zřizovatelem Archivu města Plzně je statutární město Plzeň.

„Organizačně spadá pod Úřad správních agend Magistrátu města Plzně. Plní úkoly na úseku archivnictví a spisové služby, mj. provádí výběr archiválií

⁴ *Vydané publikace* [online]. Archiv města Ostravy: 2018 [cit. 2.10.2019]. Dostupné z: <https://amo.ostrava.cz/publikace/vydane-publikace/>, datace starších ročníků dostupná na: *Bibliografie dějin Českých zemí* [online]. Historický ústav AV ČR: 2019 [cit. 2.10.2019]. Dostupné z: <https://biblio.hiu.cas.cz>

⁵ Městský archiv Ostrava, *Ostrava: Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města 1*, Ostrava: Krajské nakladatelství v Ostravě, 1963, str. 4.

⁶ *Redakce sborníku* [online]. Archiv města Ostravy: 2019 [cit. 2.10.2019]. Dostupné z: <https://amo.ostrava.cz/publikace/redakce-sborniku-ostrava/>

⁷ Tamtéž.

⁸ *Ostrava... 1*, str.6.

u orgánů města Plzně, úřadů městských obvodů a organizací jimi zřizovaných. Zpracovává archivní pomůcky, vede evidenci archiválií, zprostředkovává prameny historikům a badatelům, zabývá se ochranou a restaurováním archiválií, rešeršemi, vědecko-výzkumnou činností, publikační činností, digitalizací archiválií a organizuje výstavy.“⁹

První číslo sborníku spatřilo světlo světa již v roce 1958, nynější název se objevil na čísle z roku 1962. Údajně navázal na prvorepublikovou tradici sborníku doktora Macháčka. Sborník je vydáván jednou ročně. Poslední číslo vyšlo roku 2017.

U zrodu sborníku stáli **PhDr. Miloslav Bělohlávek** a **akademik Zdeněk Wirth**. Bělohlávek se poté na dlouhou dobu stal vedoucím redaktorem. Dnes, tedy alespoň v době vydání zatím posledního čísla, vykonává funkci vedoucího a výkonného redaktora Mgr. Adam Skála, který je městským archivářem – ředitelem MA v Plzni. Dalšími členy redakce jsou Mgr. Tomáš Bernhardt ze Západočeského muzea v Plzni, PhDr. Jaroslav Douša (emeritní městský archivář v Plzni), PhDr. Jiří Stočes, Ph.D. z Katedry německého jazyka Pedagogické fakulty ZČU v Plzni a PhDr. Karel Waska (emeritní archivář Státního oblastního archivu v Plzni).

Sborník se tematicky zaměřuje především na historii Plzně a Plzeňska i na historii západních Čech, mívá ale i zahraniční přesahy, např. v podobě recenzí zahraniční literatury.

Sborník (alespoň jeho číslo z roku 2016) obsahuje následující rubriky: „Články a studie“, „Materiály“, „Jubilea“, „Recenze a zprávy“, „Anotace (regionální literatury)“, „Zusammenfassung“, „Summary“ a samozřejmě „Obsah“.

Při své práci jsem informace a poznatky čerpala z webových stránek Archivu města Plzně (<https://amp.plzen.eu/nase-aktivity/sbornik-mzk/> [stav k: 26.09.2019; 21:05], <https://amp.plzen.eu/o-nas/historie-archivu/historie-archivu.aspx> [stav k: 11. 10. 2019; 18:07], <https://amp.plzen.eu/o-nas/o-nas.aspx> [stav k: 11. 10. 2019; 18:19]) a z 51. čísla sborníku „Minulostí západočeského kraje“ (ročník 2016, 1. vydání).

Sborník Západní Morava

Sára Kubínová

Jedná se o vlastivědný sborník vydávaný archiváři SOkA Třebíč a SOkA Žďár nad Sázavou a dlších spolupracujících historiků ze Západní Moravy, který se věnuje poznání historie především okresů Žďár nad Sázavou a Třebíč. Od roku 1997 je až do současnosti vydáván každoročně Muzejní a vlastivědnou společností v Brně pro Státní okresní archivy Třebíč a Žďár nad Sázavou.

Rada je tvořena 6 členy. Ze Státního okresního archivu Žďár nad Sázavou je to výkonný redaktor Mgr. Vít Křesadlo, Mgr. Zora Černá a Mgr. Martin Štindl, Ph.D. Zástupci Státního okresního archivu Třebíč jsou PhDr. František Gregor, Mgr. Petr Jičínský a Mgr. Jitka Padrnosová, PhD. Kromě těchto redaktorů může do sborníku přispívat svými články i odborná či laická veřejnost.

Sborník tvoří několik pravidelných oddílů. Jsou to:

články, které tvoří rozsáhlejší monografické studie,

materiály zaměřené na rozbor určitého typu dokumentu,

drobnosti, do nichž patří kratší monografické studie,

zprávy o činnosti archivů a muzeí v regionu,

recenze a zprávy o vydané literatuře v regionu a kronika obsahující medailonky významných osobností regionu.

Zdroj: web Státního okresního archivu Žďár nad Sázavou

⁹O nás. *Archiv města Plzně* [online]. [cit. 11. 10. 2019]. Dostupné z: <https://amp.plzen.eu/o-nas/o-nas.aspx>